

Dyrektorzy finansowi wierzą w mocną koniunkturę

Wyniki badania przeprowadzonego wśród polskich dyrektorów finansowych podczas cyklu kongresów Dyrektor Finansowy Roku

Październik 2018



Słowo od autorów



Dobre perspektywy nie usypiają czujności dyrektorów finansowych

Już po raz piąty podjęliśmy się zbadania nastrojów panujących wśród polskich dyrektorów finansowych. Z racji niezwykle ważnej roli, jaką pełnią w każdym przedsiębiorstwie, wiedzieliśmy, że ich opinie są najlepszym wyznacznikiem kondycji naszej gospodarki oraz prognostykiem tego, czego możemy się spodziewać w najbliższej przyszłości.

Rok temu nasze badanie pokazało spadek pozytywnych nastrojów wśród zarządzających finansami przedsiębiorstw – ich optymizm odnośnie perspektyw gospodarczych nieco się zmniejszył w stosunku do poprzednich badań, a z drugiej strony wyczuwali oni coraz większą presję z rynku pracy, która związana była z koniecznością podnoszenia płac.

Czy w rzeczywistości ten ostrożny scenariusz się spełnił? Okazuje się, że sytuacja firm w ubiegłym roku była dużo lepsza niż przewidywano – badani CFO są w większości zadowoleni zarówno z kondycji finansowej, jak i rentowności sprzedaży, jakie ich firmy osiągnęły w ubiegłym roku.

Jednak dobra sytuacja przedsiębiorstw nie usypia czujności polskich dyrektorów finansowych. Wręcz przeciwnie. W najbliższym czasie zamierzają oni podjąć aktywne działania, które przygotują firmę na ewentualne przyszłe chudsze lata. Z naszego badania wyłania się obraz polskich CFO, którzy planują w ciągu najbliższych 12 miesięcy znacząco zaciśnąć pasa. Oszczędności będą szukać na wielu polach, ograniczając inwestycje i poszukując różnych możliwości optymalizacji.

Czy to oznaka zbliżającego się kryzysu, na który CFO chcą się zawczasu przygotować? Na pewno za wcześnie na formułowanie takich stwierdzeń. Jednak badanie podsuwa ciekawe wnioski, które mogą skłonić do zastanowienia.

Życzę udanej lektury.

Mariusz Maik
Partner Grant Thornton

Słowo od autorów



Chcemy być nowocześni – to aktualna odpowiedź polskich CFO czyż polskie firmy zastąpić mogą dotychczasowy atut niskich kosztów

Badanie aktualnej opinii polskich dyrektorów finansowych *ma sens* – udowodniły to poprzednie edycje, w których niezwykle trafnie przewidywali oni rozwój sytuacji na rynku i adaptowali do tego współprowadzone przez siebie firmy. Ciągły rozwój polskiej gospodarki – a jej sukces opiera się na sukcesie tworzących ją firm – wskazuje, że zarówno w aspekcie prognoz jak i podejmowania w oparciu o nie działań byli skuteczni.

Zwiększenie nakładów – zwłaszcza na maszyny i urządzenia, wiąże się zapewne nie tylko z prostym zwiększaniem skali produkcji, ale także z większym stopniem jej automatyzacji. To logiczne wnioski w odpowiedzi na rynek pracownika, z jakim mamy obecnie do czynienia – objawiający się nie tylko wzrostem kosztów pracy, ale przede wszystkim problemem ze znalezieniem wykwalifikowanych osób. Potwierdzili to zresztą sami ankietowani, gremialnie spodziewając się dalszego wzrostu płac, sami zresztą godzący się w dużej części na ten wyścig po pracownika – akceptując wyższe koszty w swoich firmach. Jest to element strategii bieżącej, ale każdy dobry menedżer, zwłaszcza CFO myśli też w dłuższej perspektywie – i planem na to wydaje się właśnie modernizacja, postawienie na większą automatyzację.

O tym, iż planowana przez tak wielu zarządzających finansami firm modernizacja to element głębszej strategii, a nie prosta odpowiedź na rynkowy popyt świadczą też prognoza popytu na produkty/usługi firm, w których pracują ankietowani. Tonowanie nastrojów, a raczej oswojenie się z aktualną polityką gospodarczą sprawiło, że wyraźnie zmniejszyła się ilość negatywnych prognoz na przyszłość. Nie od razu oznacza to przejścia do pozytywnych scenariuszy rozwoju popytu – rośnie przede wszystkim oczekiwanie stabilizacji, a więc w dłuższej perspektywie jego stagnacji... Wnioski o przemijaniu już aktualnego szczytu koniunktury są logiczne dla obserwatorów sytuacji ekonomicznej i nastrojów na rynkach finansowych, a tym przecież zajmują się też dyrektorzy finansowi.

Unowocześnianie prowadzonego biznesu jako forma optymalizacji wydaje się obecnie najrozsądniejszym planem, który wyłania się z przeprowadzonych badań. Dziękujemy uczestnikom ankiety za wzięcie w niej udziału i zapraszamy wszystkich do zapoznania się z jej unikatowym wynikiem.

Waldemar Wojtkowiak
CFAO i Członek Zarządu Euler Hermes

Kluczowe wnioski

Dobra kondycja polskich przedsiębiorstw



57%

CFO jest zadowolonych z obecnej kondycji swojej firmy, a 83% uważa, że ich firma jest w fazie rozwoju.



48%

dyrektorów optymistycznie ocenia perspektywy ekonomiczne firmy.

Wyższe wynagrodzenia, więcej pracowników



51%

dyrektorów finansowych zapowiada na najbliższy rok wzrost wynagrodzeń w firmie szybszy niż inflacja.



47%

CFO planuje zwiększyć zatrudnienie.

Kluczowe wnioski

Zwiększone nakłady



59%

CFO w ciągu kolejnych 12 miesięcy planuje zwiększyć nakłady na nowe maszyny i urządzenia



57%

na cyfryzację



48%

na ekspansję na nowe rynki

Nacisk na optymalizację



39%

CFO podejmuje działania optymalizujące w procesach wsparcia oraz modernizuje park maszynowy.



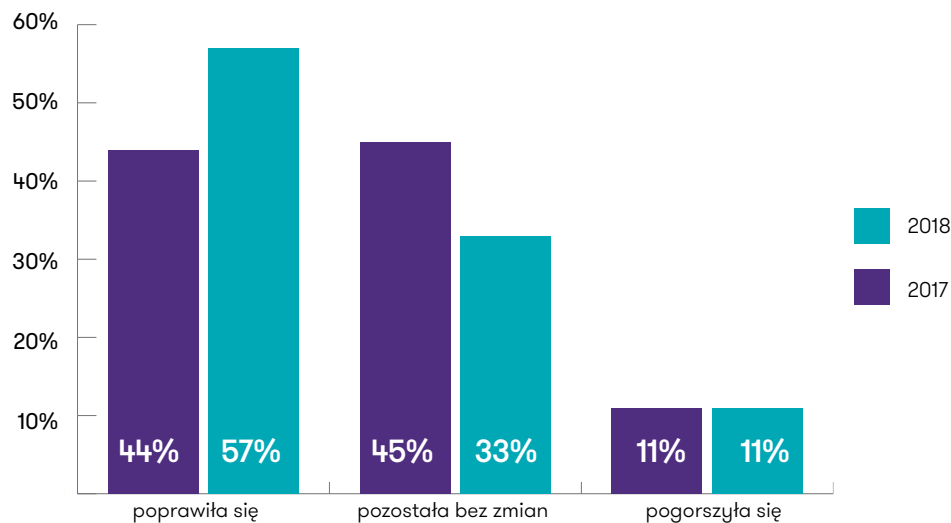
W porównaniu do zeszłego roku CFO zmniejszył nacisk na optymalizację podatkową (**25%**) oraz optymalizację łańcucha dostaw (**28%**).

Dobry rok dla polskich firm

Według tegorocznego badania, ostatnie 12 miesięcy były bardzo dobre dla polskich przedsiębiorstw.

Ponad połowa, bo 57% ankieterowanych CFO uważa, że kondycja ich firmy poprawiła się. Jest to wzrost o 13 p.p. w stosunku do zeszłego roku. Z kolei 33% dyrektorów finansowych zadeklarowało, że kondycja ich przedsiębiorstwa pozostała bez zmian – w 2017r. było to 45%.

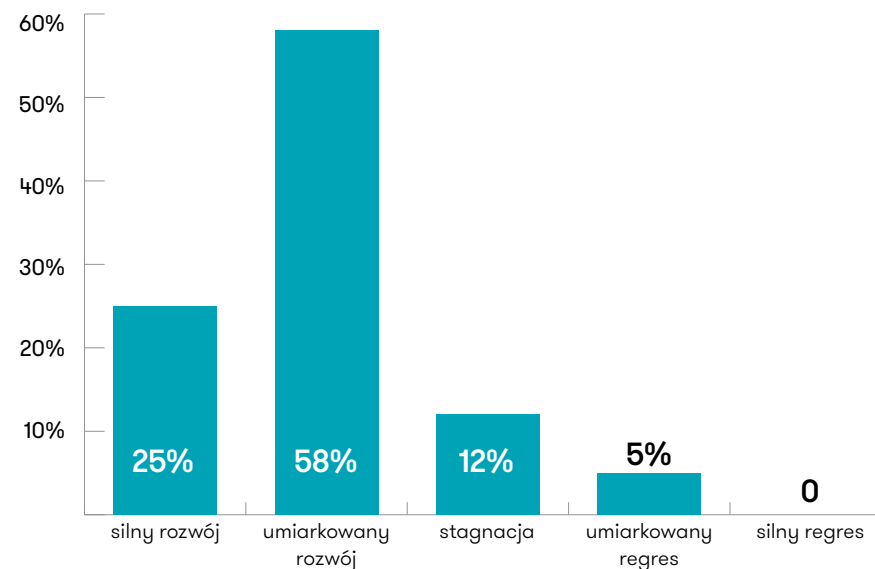
Wykres 1. Jak zmieniła się kondycja Pani/Pana firmy w ostatnich 12 miesiącach?



Podobnie jak w zeszłym badaniu, tylko 11% ankieterowanych ocenia, że kondycja ich firmy pogorszyła się.

Polscy CFO zapytani o ocenę obecnego stanu swojej firmy w znacznej większości (83%) odpowiedzieli, że ich firma jest obecnie w fazie rozwoju, z czego 25% badanych określa ten rozwój jako „silny”, a 58% - jako „umiarkowany”. W stagnacji jest 12% przedsiębiorstw i tylko 5% firm zauważa u siebie „umiarkowany regres”.

Wykres 2. Jak ocenia Pani/Pan obecny stan, w jakim znajduje się firma?

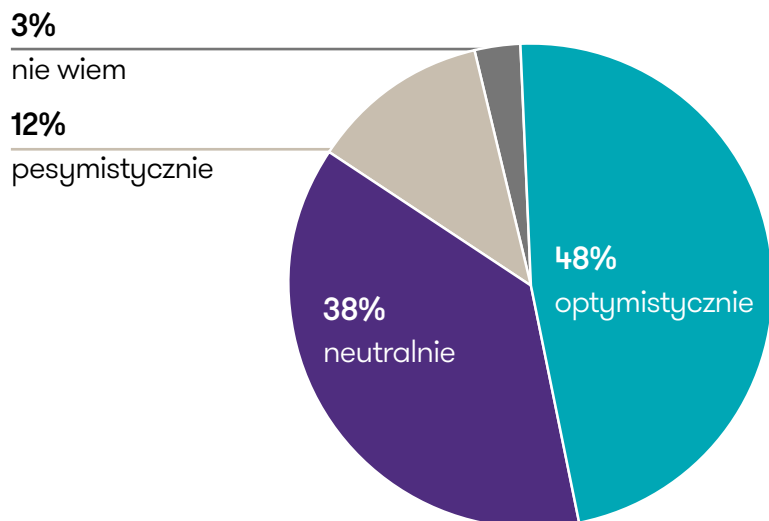


Optymistyczne przewidywania

Dyrektorzy finansowi firm w Polsce nie tylko pozytywnie oceniają obecny stan swoich przedsiębiorstw, ale i ze spokojem patrzą w przyszłość.

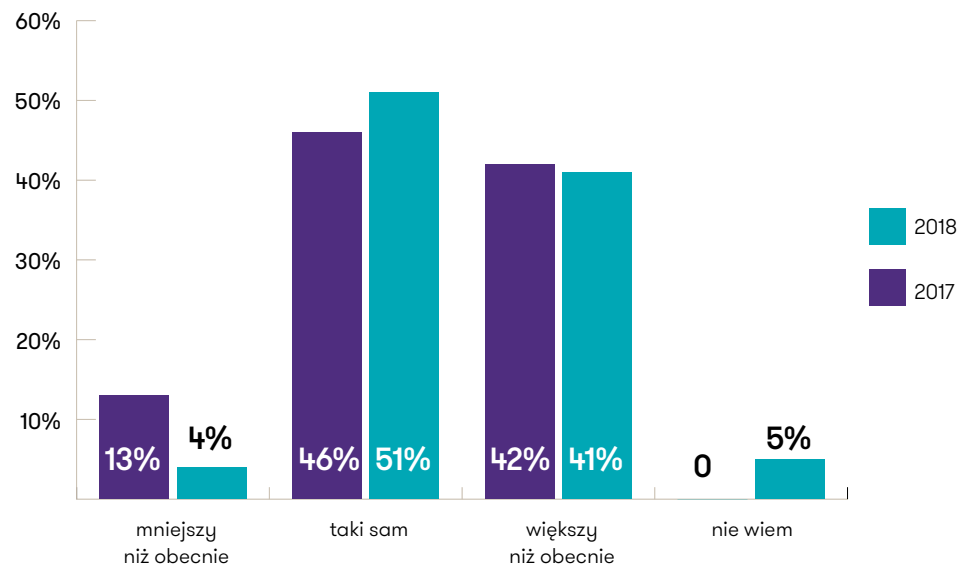
W tegorocznej edycji badania aż 48% ankietowanych CFO ocenia perspektywę ekonomiczną dla polskiej gospodarki jako optymistyczną, a tylko 12% - jako pesymistyczną.

Wykres 3. Jak ocenia Pan/Pani perspektywę ekonomiczną w Polsce na kolejne 12 miesięcy?



Badani CFO zostali zapytani również o przewidywany popyt na ich produkty. Aż 41% CFO uważa, że będzie większy niż obecnie, a tylko 4% spodziewa się spadku. Odsetek „optymistów” w tym pytaniu utrzymał się na poziomie niemal identycznym jak rok temu (spadek o 1 p.p.), natomiast odsetek „pesymistów” zmniejszył się o 9 p.p. Saldo odpowiedzi pozytywnych i negatywnych znacząco się więc poprawiło.

Wykres 4. Czy sądzi Pan/Pani, że w ciągu kolejnych 12 miesięcy popyt na Państwa produkty/usługi będzie:



Podwyższone koszty pracy

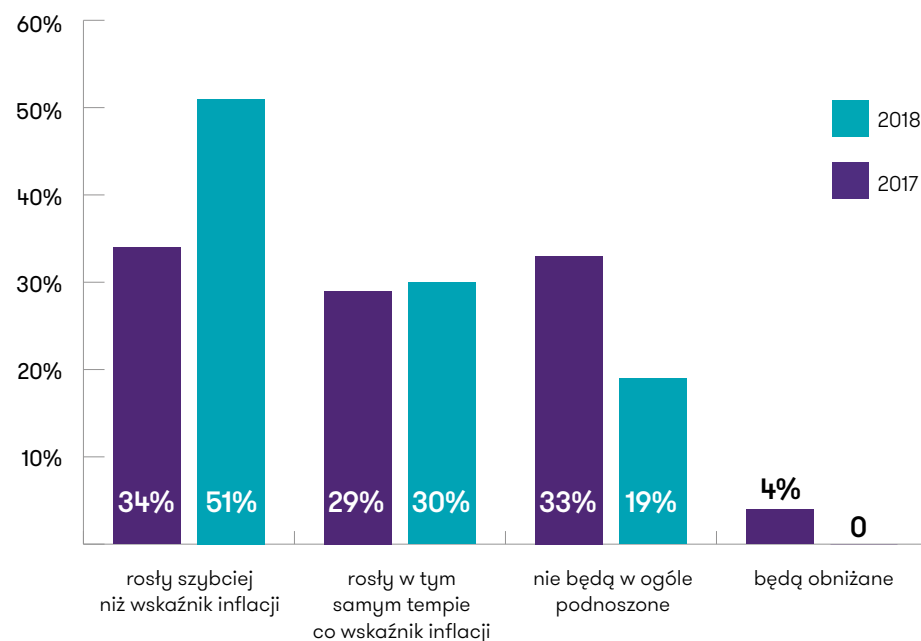


Dobre perspektywy sprzedażowe firm sprawiają, że pracodawcy chętniej niż przed rokiem myślą o podwyżkach płac.

Aż 51% ankietyowanych dyrektorów finansowych deklaruje, że wynagrodzenia w firmach będą w najbliższych 12 miesiącach rosły szybciej niż wskaźnik inflacji. W zeszłorocznym badaniu było to tylko 34%, co i tak było jednym z najwyższych wyników w historii badania. Z kolei prawie tyle samo co w zeszłym roku, bo 30% ankietyowanych, deklaruje podnoszenie płac pracowników w tym samym tempie, co wskaźnik inflacji.

Tylko 19% badanych dyrektorów finansowych nie ma zamiaru podnosić wynagrodzeń w najbliższym roku, tym czasem w zeszłym roku było ich 33%. Co więcej, w tym roku żaden z ankietyowanych CFO nie zadeklarował obniżek płac, choć w zeszłym roku takiej odpowiedzi udzieliło 4% badanych.

Wykres 5. W perspektywie kolejnych 12 miesięcy płace pracowników będą średnio:



Popyt na pracowników



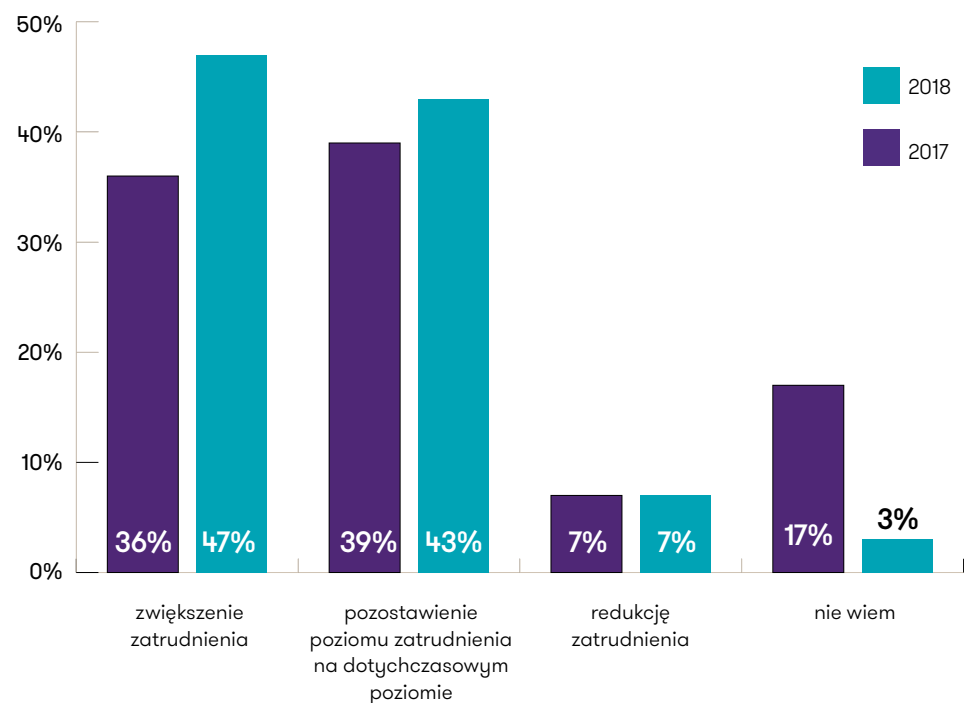
Dobre perspektywy gospodarcze sprawiają, że firmy – chcąc zaspokoić prognozowany wzrost popytu – zamierzają zwiększać zatrudnienie.

Obecnie 47% firm w Polsce planuje tworzenie nowych miejsc pracy i jest to wzrost o 11 p.p. w stosunku do zeszłego roku.

W tegorocznej ankiecie 43% badanych dyrektorów finansowych deklaruje pozostawienie zatrudnienia na dotychczasowym poziomie – o 4 p.p. więcej niż w 2017r.

Zarówno w zeszłym, jak i w tym roku taka sama liczba ankietowanych (7%) planuje redukcję zatrudnienia w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Wykres 6. W ciągu kolejnych 12 miesięcy firma planuje:



Większe mocne, nowe technologie



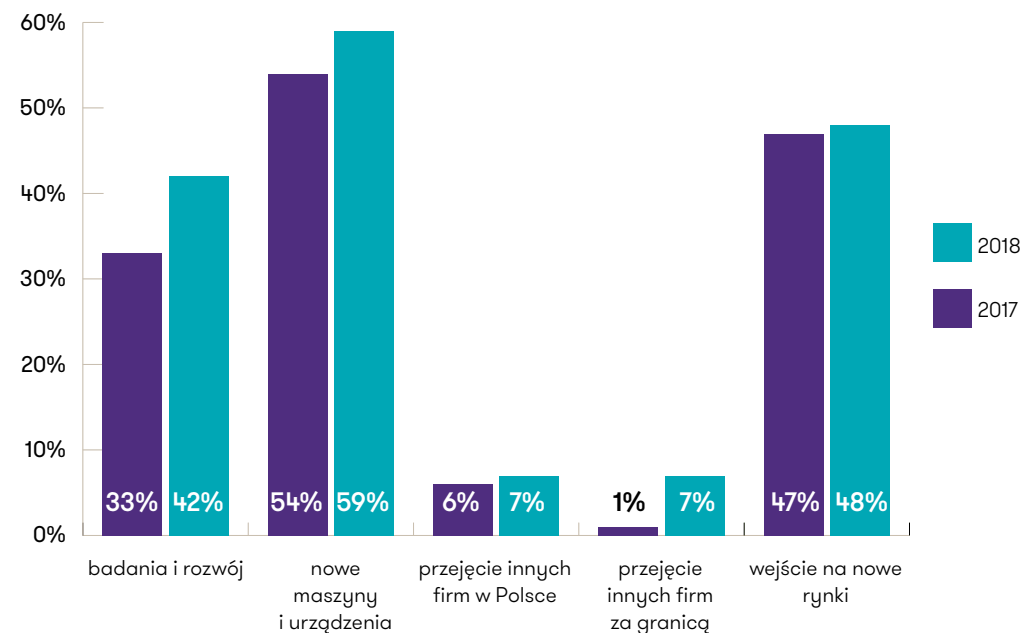
Firmy coraz śmielej myślą też o inwestycjach.

Przede wszystkim, coraz odważniej chcą inwestować w badania i rozwój – obecnie zwiększenie nakładów na ten cel planuje 42% badanych CFO, wobec 33% rok temu. Wzrósł też firm, które chcą inwestować w nowe maszyny i urządzenia – wzrost wydatków planuje tu aż 59% ankietowanych, czyli o 5 p.p. więcej niż w 2017r.

Ankietowani chętniej niż w zeszłym roku deklarują też przejęcia innych firm za granicą – aż 7% badanych przedsiębiorstw prognozuje takie inwestycje. To wysokie wyniki, biorąc pod uwagę ankiety z 2017 roku, gdzie tylko 1% firm planowało zwiększyć nakłady na przejęcie innych firm za granicą.

Plany CFO dotyczące wejścia na nowe rynki utrzymują się na stałym poziomie – w tegorocznej edycji badania o jeden punkt procentowy więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 7. W ciągu kolejnych 12 miesięcy zamierzają Państwo zwiększyć nakłady na:

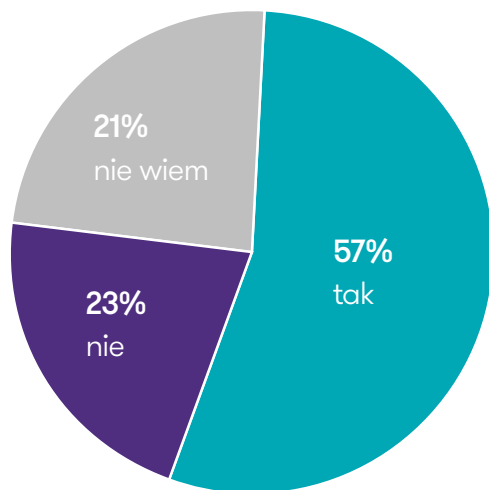


Inwestycja w cyfryzację

W tegorocznej edycji badania po raz pierwszy spytaliśmy CFO, czy w nadchodzącym roku zamierzają zwiększyć nakłady na cyfryzację w swojej firmie.

Z naszej ankiety wynika, że większość (57%) firm planuje takie zmiany, a tylko co czwarty (23%) CFO nie bierze pod uwagę takich inwestycji.

Wykres 8. Czy w ciągu kolejnych 12 miesięcy zamierzają Państwo zwiększyć nakłady na cyfryzację?



Wyniki ankiety pokazują, że większość firm – w większym lub mniejszym stopniu – czuje potrzebę transformacji cyfrowej swoich firm. Wprowadzanie rozwiązań internetowych i elektronicznych staje się niemal normą we wszystkich procesach zachodzących w przedsiębiorstwie – od sprzedaży, przez obsługę klienta i księgowość, po komunikację wewnętrzną czy procesy HR. Firmy, które w porę tych procesów nie będą digitalizować, mogą stracić konkurencyjność i pozycję rynkową.

Firmy stawiają na optymalizację

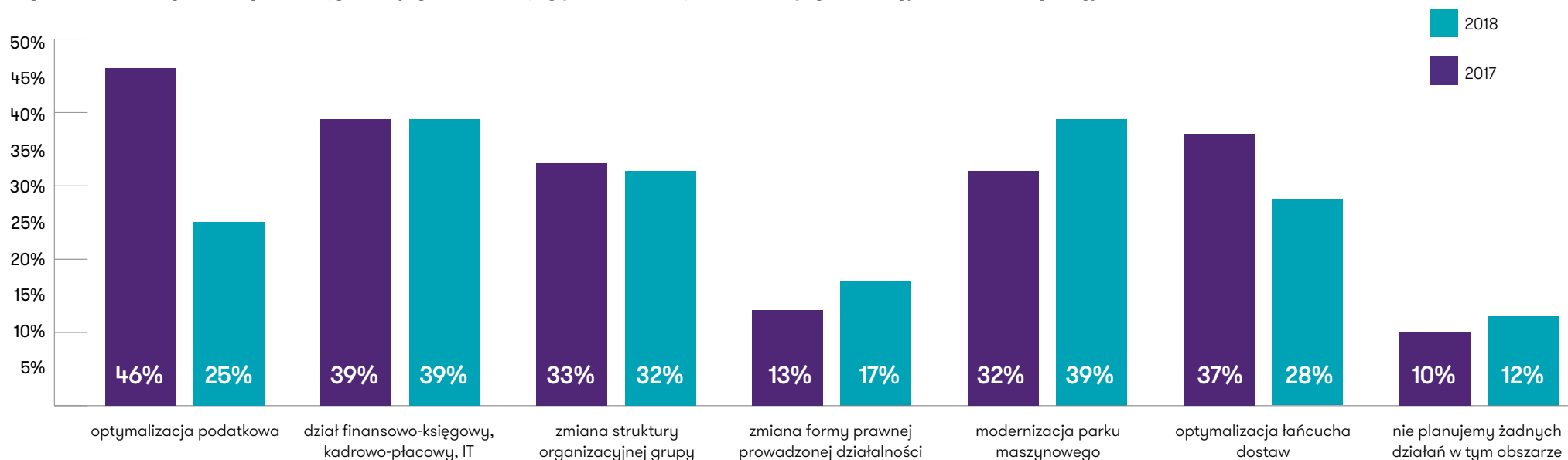
Badanie pokazuje, że mimo znacznej poprawy koniunktury firmy wciąż podejmują wysiłek, aby zwiększyć efektywność swoich przedsiębiorstw.

Z deklaracji polskich CFO wynika, że firmy w najbliższym czasie planują szerokie działania restrukturyzacyjne biznesu. W porównaniu do zeszłego roku, dyrektorzy finansowi badanych firm dużo chętniej

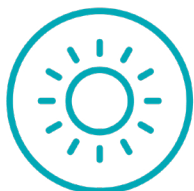
podjął się modernizacji parku maszynowego (39% wobec 32% rok temu) i zmiany formy prawnej prowadzonej działalności (17% wobec 13% w 2017r.).

Z kolei w związku z zaostrzoną polityką fiskalną Ministerstwa Finansów, coraz mniej firm planuje wprowadzanie optymalizacji podatkowej – działania te zapowiada tylko 25% firm wobec 46% rok temu.

Wykres 9. Obszary, w których w ciągu kolejnych 12 miesięcy planowane są działania optymalizacyjne/restrukturyzacyjne:



Podsumowanie



Tegoroczne badanie pokazuje, że **polscy CFO są zadowoleni z aktualnej kondycji swoich przedsiębiorstw**. W dodatku bardzo optymistycznie patrzą w najbliższą przyszłość - zarówno swoich firm, jak i całej polskiej gospodarki.



Z powodu dobrej kondycji firm **dyrektorzy finansowi coraz odważniej myślą o rozwoju**. Prognozują podwyżki wynagrodzeń, chętnie deklarują zwiększenie zatrudnienia i coraz odważniej planują swoje budżety inwestycyjne. Ankietowani **deklarują zwiększone nakłady w badania i rozwój, nowe maszyny i cyfryzację**.



Z deklaracji badanych w tym roku CFO wynika, że dyrektorzy firm pomimo i tak dobrej koniunktury **podejmują szerokie działania optymalizacyjne, zwłaszcza w obszarze mocy produkcyjnych i dostosowywania formy prawnej**.

Kontakt



Jacek Kowalczyk

Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton

T: +48 22 205 48 41

M: +48 505 024 168

E: Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com



Grzegorz Błachnio

Research & Communication
Euler Hermes

T: +48 22 385 49 19

M: +48 601 056 830

E: Grzegorz.Blachnio@eulerhermes.com

O badaniu

Raport został opracowany na podstawie 200 ankiet zebranych podczas czterech kongresów Dyrektor Finansowy Roku, które odbyły się w drugim kwartale 2018 roku w Poznaniu, Gdańsku, Krakowie i Lublinie.

Kongresy to wydarzenie integrujące środowisko dyrektorów finansowych oraz członków zarządów odpowiedzialnych za finanse w swojej organizacji.

Informacje o Kongresach są dostępne na stronie:

<http://dyrektorfinansowyroku.pl>



Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.